

Skoleafdelingen

**Evalueringsopgaver & fokuspunkter for evaluering i
faget Håndarbejde**

Evaluering – en uendelig(t) spændende historie

I 1993 vedtog det da siddende Folketing med baggrund i et bredt forlig en ny folkeskolelov. En folkeskolelov, der i § 13. stk. 2 siger:

Som et led i undervisningen skal der løbende foretages evaluering af elevernes udbytte. Evalueringen skal danne grundlag for vejledningen af den enkelte elev og for undervisningen planlægning.

Reaktionerne var dengang: En stor gruppe, der allerede var i gang med evalueringsarbejdet, kastede sig over en videre udvikling af evalueringen – med henblik på at optimere elevernes læring og udvikling. Færre sagde: "Det har vi da altid gjort", og andre ventede på, at "det nok gik over".

Noget tyder dog på, at der fortsat er uendeligt meget udviklingspotentiale. Vi kan blot rejse uden for Danmarks grænser eller have besøg af kolleger fra andre lande. Når kollegerne spørger ind til, hvordan vi evaluerer elevernes udbytte af undervisningen, og hvordan vi sikrer eleverne det optimale udbytte – og hvordan vi vejleder eleven ud fra det – ja, så bliver mange af os lidt vævende. Ofte kommer vi med bemærkninger som, at vi tester lidt, der er noget portfolio, vi tager nogle prøver og synes, "det går da meget godt".

Den går bare ikke – folkeskoleloven siger, at vi er forpligtet på at evaluere. Og hvis ikke vi selv tager mere systematisk fat på arbejdet, er der uden tvivl andre, der står på spring. For med de internationale undersøgelser, vore egne landsdækkende på mange fronter og de stigende krav til folkeskolen, er der noget der tyder på, at vi stadig har et stykke spændende og forpligtende arbejde foran.

Evaluering – selv-evaluering – hvorfor skal vi det?

Ingen kan vist udtrykke det bedre, end Tom Tiller gør det her:

"En grundig og professionelt udført selv vurdering giver os magt gennem at vi får ord på hændelser, begivenheder og situationer. Vi styrker det gode argument gennem en bevidst systematisk og langsigtet selv vurdering. Det gør os mere trygge og dristige i diskussioner med andre. Selv vurderingen øger vores professionalitet og styrker vores selvfølelse."

I Vejle Kommune har vi derfor taget initiativ til og iværksat et arbejde, som du her sidder med resultatet af – **"Evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering i fagene"**. Der er udarbejdet hæfter for samtlige fag med udgangen af skoleåret 2006/07, og ideerne til evalueringsopgaverne er knyttet til trin-målene for fagene. Dermed er hæfterne bygget op, så de indgår som en brugbart redskab i teamets arbejde med årsplanen for klassen og den enkelte elev.

Trin-målene er de bindende mål for bestemte klassetrin, som er fastsat af undervisningsministeren med justeringen af folkeskoleloven i 2003, og hvor det er pædagogisk begrundet ud fra de enkelte fags vejledende time-tal, opbygning og progression.

Slutmål og trinmål angiver fælles nationale mål for, hvad undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig af kundskaber og færdigheder i faget eller emnet, henholdsvis ved afslutningen af undervisningen og ved afslutningen af bestemte klassetrin.

Opgaverne i hæftet er derfor ideer til evalueringen af, om man har nået de bindende **trin-mål** og dermed er på rette vej mod at nå slut-målene. Det er derfor ikke et spørgsmål, om man **vil** evaluere, men **hvordan** man vil.

Held og lykke med det uendeligt spændende arbejde – at bruge hæfterne løbende og systematisk i undervisningen.

Skolechef Anette Jensen

Formål for faget Håndarbejde

Formålet med undervisningen i håndarbejde er, at eleverne ved skabende håndværksmæssigt arbejde opnår livsnære erfaringer og bliver i stand til at overskue samspillet mellem forestilling, planlægning og udførelse og udvikler færdighed i at formgive og fremstille ting, der har æstetisk og funktionel værdi.

Stk. 2. Gennem udfordringerne i den tekstile designproces får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og følelsesmæssigt engagement. Derved udvikler eleverne tillid til egen formåen og erkender værdien af æstetisk praktisk arbejde.

Stk. 3. Eleverne skal blive fortrolige med tekstil kultur og udtryksform, så de bliver i stand til at vurdere, udvikle og formidle den materielle kultur, de selv og andre skaber og bruger.

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Tekstile arbejdsområder	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Tekstile arbejdsområder	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Undervisningen tager udgangspunkt i elevernes erfaringer med forskellige materialer og teknikker, fx. stof, garn, uld, perler, bånd, strikning, filtning, vævning, syning og udsmykning. Det er afgørende, at elevernes umiddelbare glæde ved at arbejde med hænderne udfordres og styrkes. I undervisningen arbejder eleverne med beklædning, brugsting, billeder, udsmykninger, skulpturer, rum og scenografi.</p> <p>Ved at arbejde med de praktiske opgaver, som kan indeholde elementer af undersøgende og eksperimenterende art, får eleverne erfaringer med formgivning af tekstile materialer, og de relevante arbejdsteknikker introduceres gradvist.</p> <p>Fortsættes side 4!</p>	<p>formgive tekstile produkter</p>	<p>Der arbejdes med at tegne skitser, tage mål af simple genstande, anvende og tilrette eksisterende mønstre.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at skitsens enkelte dele passer sammen. <p>Der kan f. eks. arbejdes med at producere etui til: Kontaktbøger og mobiltelefon, penalhue, pung etc.</p> <p>Der kan også arbejdes med dukketøj, beklædning til eleverne selv, sportstasker, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, om produkterne passer til den påtænkte genstand, om produktets forskellige dele f.eks. lommer, sider, lynlåse etc. passer til hinanden og er funktionsdygtige. o Der fokuseres på, om det færdige produkt ligner skitsen/ tegningen. <div data-bbox="1093 930 1697 1350" data-label="Image"> </div>

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Tekstile arbejdsområder	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Tekstile arbejdsområder	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Fortsat fra side 3!</p> <p>Gennem det praktiske arbejde udvikles elevernes færdigheder, og de opnår stigende fortrolighed med og sikkerhed i fagets arbejdsmetoder og -teknikker. Samtidig lærer de at bruge de rigtige benævnelser for redskaber, materialer og arbejdsgange. Dette danner grundlag for, at de kan arbejde stadig mere selvstændigt med mønstre og arbejdsbeskrivelser.</p> <p>Ved at afprøve forskellige materialer og måder at bearbejde disse på udvider eleverne deres kendskab til de tekstile anvendelsesmuligheder.</p> <p>Fortsættes side 5!</p>	<p>beherske et udvalg af tekstile teknikker</p>	<p>Der arbejdes f.eks. med strikning (pulsvarmere, sjaler, fantasidyr, bolde),</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ved samtalen med eleverne fokuseres der – og gives feedback – på, at de kan slå masker op, strikke ret, ud- og indtagning samt lave en vis grad af ensartethed i produktet. <p>maskinsyning ("crazysyning", risbolde, våbenskjolde). Der kan f.eks. arbejdes med en vendetaske, hvor eleverne skal bruge et vist antal forskellige farver tråde (over- og undertråde), stingtyper.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at produktet lever op til de stillede krav. <p>håndsyning (insekter, filtfigurer, julepynt).</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at eleverne kan tråde en nål, lave forskellige stingtyper og hæfte. <p>filtning (punge, tasker, bolde),</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at produktet er fast og ensartet. <p>stoftryk (udsmykning) etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på ensartethed, farvemætning, sammenhæng mellem stof og maling samt "trykkeredskabet". <p>Ud fra bl.a. fokuspunkterne evalueres produkterne af læreren sammen med eleven.</p>

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Tekstile arbejdsområder	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Tekstile arbejdsområder	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Fortsat fra side 4!</p> <p>Gennem arbejdet med enkle principper for farvelære og komposition lærer eleverne efterhånden at skabe personlige udtryk i deres produkter.</p> <p>Fortsættes side 6!</p>	<p>udnytte kendskab til forskellige tekstile materialer</p>	<p>Se nedenstående ("vælg hensigtsmæssige materialer, ...").</p>
	<p>vælg hensigtsmæssige materialer, teknikker og arbejdsredskaber</p>	<p>Gennem elevernes praktiske arbejde med forskellige produkter evalueres deres valg af materialer, teknikker og arbejdsredskaber.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at materialer, teknikker, arbejdsredskaber og produktets funktion hænger sammen.
	<p>arbejde med komposition og farvelære</p>	<p>I forbindelse med billedsyning indledes der med en fællessnak om de kompositoriske virkemidler f.eks. forgrund/ baggrund, højde/ dybde, lys/ mørke, farvernes betydning for produktet herunder complimentærfarver, varme/ kolde farver etc. Herefter laver eleverne et større eller mindre billedsyningsprojekt, hvor de selv vælger kompositoriske virkemidler – alternativt kan læreren udvælge nogle få obligatoriske virkemidler.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, om produktet indeholder (de ønskede) virkemidlerne. o I samtale om produktet fokuseres der på elevernes bevidsthed om valget af virkemidler. <p>Eleverne arbejder med farvecirklen. Hver elev får udleveret en palet med de 3 primærfarver. Opgaven er at blande primærfarverne således, at de sekundære farver fremkommer. Anvend f.eks. en skabelon, hvor farvecirklen er tegnet. Eleven skal da farvelægge felterne f.eks. vha. farvetryk.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Gennem iagttagelse og samtale med eleverne fokuseres der på, om eleverne kan blande sekundærfarverne og placere dem rigtigt i farvecirklen. (denne evalueringsopgave findes også i billedkunsthæftet).

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassesetrin Tekstile arbejdsområder	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassesetrin Tekstile arbejdsområder	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Fortsat fra side 5!</p>	<p>bruge relevante fagudtryk</p>	<p>Gennem kommunikationen med eleverne (samtale, opskrifter etc.) bruger læreren bevidst og konsekvent fagudtryk.</p> <ul style="list-style-type: none"> o I samtalen med eleverne fokuseres der på, at eleverne forstår de forskellige fagudtryk og bruger dem korrekt.

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Det skabende håndværk	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Det skabende håndværk	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Arbejdet med den tekstile designproces tager udgangspunkt i elevernes erfaringer, oplevelser og fantasi, og der lægges vægt på, at undervisningen byder på mange forskellige inspirationskilder. Det kan være inspiration fra kammeraterne, mødet med kunstnere/håndværkere, ture ud af huset, fortællinger, billeder mv. Desuden kan der hentes inspiration fra andre fagområder.</p> <p>Eleverne arbejder eksperimentelle og ud fra egne ideer med at fremstille produkter på baggrund af de opnåede færdigheder. Inddragelse af informationsteknologi og andre medier vil være inspirerende i produktfremstillingen. Undervejs i arbejdsprocessen vurderer og forbedrer eleverne produktet i forhold til opgavens art og produktets funktion.</p> <p>Forsættes side 8!</p>	<p>fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer</p> <p>arbejde med dele af den tekstile designproces</p>	<p>Typisk sætter læreren de overordnede rammer for fremstillingen af et produkt. F.eks. et tema eller en produktgruppe samt laver et inspirationsoplæg. Herefter arbejder eleverne med fremstilling af et produkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Fokus på at eleven får ideer. o Fokus på at eleven er i stand til at fremstille et produkt. <p>Se i øvrigt nedenstående beskrivelse af den tekstile designproces.</p> <p>Eleverne skal f.eks. lave en billedfrise med fuglebilleder beregnet til efterfølgende udstilling. Der laves et inspirationsforløb med bl.a. besøg på skolens læringscenter, (sk.bibl.), samling af udstoppede fugle i biologilokale, naturen f.eks. "Skyttehuset", fællessamtale.</p> <p>Ud fra kendskabet til elevernes faglige og personlige formåen sætter læreren – i samarbejde med eleverne – rammerne for fremstillingen af produktet, f.eks. størrelse, farvevalg af baggrundsfarve, materialevalg, etc.</p> <p>Herefter får eleverne ideer til og laver skitser af deres ønskede produkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Fokus på at det ønskede produkt kan fremstilles (f.eks. størrelse, form, kompleksitet, tidshorisont). I "evalueringssamtale" mellem lærer og elev fokuseres der desuden på, at skitsen giver eleven passende udfordringer, samt at det er realistisk at fremstille det ønskede produkt indenfor den givne tidsramme. <p>Denne ramme forsætter på næste side!</p>

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Det skabende håndværk	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Det skabende håndværk	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Fortsat fra side 7!</p> <p>Efterhånden som eleverne får erfaringer med forskellige håndarbejdsprocesser, lærer de at overskue en arbejdsgang fra inspiration og idé over planlægning til konkret udførelse. Det drøftes, hvorledes elevens forskellige valg får konsekvenser for det færdige produkt.</p> <p>Der lægges vægt på, at samarbejde, hjælpsomhed, medbestemmelse og ansvarlighed er forudsætninger for såvel arbejds glæde som for det kreative og skabende arbejde.</p> <p>Forsættes side 9!</p>		<p>Denne ramme er en forsættelse fra forrige side!</p> <p>Der lægges op til, at eleverne eksperimenterer med forskellige materialer – evt. ved at lave prøver, lave IT-design etc. Eleverne kommer nu med forslag til farver, materialer, evt. teknikker, komposition (f.eks. IT-design – se nedenstående mål).</p> <ul style="list-style-type: none"> o I "evalueringssamtalen" mellem læreren og eleven fokuseres der på, at eleverne afprøver, vælger til/ vælger fra etc., og at det munder ud i, at eleven kommer til afklaring og erkendelse. <p>Nu følger udførelsesfasen.</p> <p>Når produktet foreligger, afsluttes der med evalueringssamtale, hvor der fokuseres på</p> <ul style="list-style-type: none"> o Indholdet – herunder om eleven har valgt relevante teknikker, materialer og metoder. o Processen – herunder elevens bevidsthed om de enkelte faser af den tekstile designproces (se ovennævnte) samt argumentationen for evt. valg og justering/ videreudvikling af skitsen. o Produktet, – herunder om produktet svarer til den oprindelige ide/ videreudviklingen heraf.

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Det skabende håndværk	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Det skabende håndværk	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
Fortsat fra side 8!	bruge omverdenen som inspirationskilde	Se ovennævnte fuglebillede. I forbindelse med ovennævnte inspirationsforløb <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at eleverne har fået ideer til produkter. Eleverne får som afslutning på ovennævnte forløb til opgave at lave en lille beskrivelse af deres eget produkt, bl.a. hvor de har fået inspirationen fra. <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at eleverne kan beskrive inspirationskilden(erne).
	eksperimentere med materialer, farver og teknikker	Se ovennævnte vedr. den tekstile designproces.
	overskue en arbejdsgang	Se ovennævnte vedr. den tekstile designproces. <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at alle faser af designprocessen er gennemført i rigtig rækkefølge, og at der er blevet arbejdet passende med de enkelte faser, samt at eleven har været i stand til planlægning af tiden.
	bruge it og medier i den tekstile designproces	I forbindelse med inspirationsforløbet til ovennævnte fuglebillede tages der digitale fotos af forskellige fugle. Efterfølgende arbejdes der videre med billederne på edb. Fuglebilleder manipuleres og viderebearbejdes f.eks. på følgende måde: <ul style="list-style-type: none"> o Billederne overføres til beklædningsgenstande. o Billederne konverteres til broderimønster. o Printes på ternet papir, der bruges til broderi. o Der eksperimenteres med farvesammensætning og størrelsesforhold Der kan arbejdes med diverse elektroniske designerprogrammer, hvorfra eleverne efterfølgende printer mønstrene. <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at eleverne kan udføre ovennævnte.

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Det samfundsmæssige og kulturelle indhold	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Det samfundsmæssige og kulturelle indhold	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Det kendskab, som eleverne allerede har til mange forskellige tekstile produkter i deres daglige omgivelser, udnyttes.</p> <p>Blandt andet gennem arbejdet med mode og reklamer bliver eleverne bevidste om, at tekstile produkter på forskellige måder sender budskaber og signaler til omverdenen. Denne bevidsthed skal de derefter gøre brug af i deres eget arbejde, fx når de foretager valg af materialer, farver og udtryksformer.</p>	<p>anvende tekstile produkter som kommunikationsmiddel</p>	<p>Med udgangspunkt i et billede eller en virkelig situation laver eleverne en fortællende billedfrise.</p> <p>Man kan også arbejde med fortælling f.eks. fra lejrskole, hvor hver elev laver sin del (sit billede) af fortællingen.</p> <p>Der kan arbejdes med et fælles tema f.eks. H.C. Andersen, hvor hver elev – efter en indledning – vælger sit eget tekstile udtryk.</p> <p>I forbindelse med projektarbejde kan der udarbejdes tekstile produkter i relation til emnet.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at eleverne "er bevidste om"/ "kan sætte ord på" de budskaber og signaler, de sender/ ønsker at sende. o Der fokuseres på <ul style="list-style-type: none"> o at eleverne kan fremstille en skitse og anvende skitsen som basis for billedfremstilling, o at eleverne kan redegøre for stemninger i billedet, herunder at begrundede deres valg af materialer, farver og udtryksformer.
<p>Gennem arbejdet med relevante emner, teknikker, redskaber og materialer erfarer eleverne, at klima, miljø, kultur og teknologisk udvikling har indflydelse på, hvordan tekstiler udformes og anvendes.</p> <p>Fortsættes side 11!</p>	<p>give eksempler på naturens og kulturens indflydelse på udformning og anvendelse af tekstiler</p>	<p>Der arbejdes med "et projekt"/ "et tværfagligt emne", hvor andre fag også indgår. Eleverne vælger f.eks. et land/område, alternativt kan land/område være fælles for klassen. Eleverne arbejder i håndarbejde med formgivning og produktion, hvor der tages højde for landets/ områdets klima, miljø og kultur.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på overensstemmelse mellem landets/ områdets klima samt kultur og produktets funktion, design og materiale. <p>En anden mulighed er at arbejde med pasformer og mønstre fra forskellige årtier.</p>

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Det samfundsmæssige og kulturelle indhold	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Det samfundsmæssige og kulturelle indhold	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Fortsat fra side 10!</p> <p>Sammenhængen mellem nye og gamle, tekstile håndværk og problemstillinger, der knytter sig til produktion og forbrug, præsenteres og diskuteres. Der lægges vægt på, at eleverne får forståelse for miljø, ressourceudnyttelse og økologisk bæredygtighed.</p> <p>Det vil være naturligt, at elevernes produkter indgår i en eller anden form for udstilling på fx. skolen eller i nærmiljøet, ved teaterforestillinger og på klassens/skolens hjemmeside, således at eleverne kan dele glæden og stoltheden over egne og fælles produkter med andre.</p> <p>Fortsættes side 12!</p>	<p>give eksempler fra den tekstile kulturarv</p>	<p>Med udgangspunkt i produkter fra forskellige dele af kulturhistorien f.eks. islandsk og norsk strik, knytning, gammelt pudevår etc. drøftes brugen af forskellige mønstre, teknikker etc.</p> <p>Der kan f.eks. fremstilles tasker af gammelt pudevår, hvor eleverne laver deres eget monogram i fladsting på produktet.</p> <p>Der kan også arbejdes med filtning, vævning, strikning, broderi etc.</p> <p>Bedsteforældre og/ eller forældre fra andre etniske kulturer kan med fordel inddrages i undervisningen som gæstelærere.</p> <p>Ekskursion til museer og lign. kan ligeledes med fordel benyttes.</p> <p>Evt. kan man bruge nogle sekvenser fra TV-serien Matador.</p> <p>Der lægges vægt på, at faget, der tidligere var et nyttefag, nu hovedsagligt er et udtryksfag.</p> <ul style="list-style-type: none"> o I samtale med eleverne fokuseres der på, at de er i stand til at sammenkæde nogle udvalgte produkter med deres kultur/ tidsalder. o Der fokuseres på, at eleverne kan sætte forskellige teknikker og materialer i et simpelt historisk perspektiv.

Beskrivelse af udviklingen i undervisningen På 4. og 5. klassetrin Det samfundsmæssige og kulturelle indhold	Slutmål Efter 4., 5., 6., og 7. klassetrin Det samfundsmæssige og kulturelle indhold	Ideer til evalueringsopgaver og fokuspunkter for evaluering
<p>Fortsat fra side 11!</p>	<p>forholde sig til samspillet mellem ressourcer og forbrug i arbejdet med tekstiler</p>	<p>Gennem undervisningen lægges der kontinuerligt vægt på, at eleverne er omhyggelige med at handle økonomisk og minimere spild.</p> <p>Der arbejdes endvidere med at genbruge tekstiler og materialer i nye produkter – se ovennævnte beskrivelse af "pudevårstaske".</p> <p>Gennem forløbet samtales der kontinuerligt med eleverne om deres valg og konsekvenserne af disse, – tekstilernes oprindelsessted, transportvej, produktionsformer/ -steder etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Der fokuseres på, at eleverne gennem deres adfærd i håndarbejdslokalet optræder ansvarligt både økonomisk og miljømæssigt. F.eks. optimal udnyttelse af stoffet, at eleverne ikke lader vandhanen løbe, at eleverne samler/ ikke fejer nåle op, osv.

